

Az „Ösztön korszak”, a kezdetek (Vezető: Vincze Béla 1989-1993)

A Mezon története egészen 1985-ig vezethető vissza. Ekkor került be ugyanis Vincze Béla, a majdani Mezon első vezetője egy ifjúsági házakban dolgozók részére szervezett 20 fős küldöttségbe, ahol Franciaországban ifjúsági és kulturális innovációkat tekintettek meg. „Ruanban láttunk egy olyan irodát, ahol tv előtt ültek fiatal emberek, és gépeket nyomkodtak. Nem nagyon értettük, hogy mi ez. Mondták, hogy ez egy rendszer, amit a franciák már akkor egyfajta belső, Internet előjelű, hálózat jellegű formában működtettek. Számítógépeken keresztül országon belüli információs rendszer volt felrakva a fiatalok részére. Ez roppant izgalmas volt nekünk az ifjúsági házakban dolgozóknak.”

Mint kiderült, egy ifjúsági információs irodában voltak, melynek élménye mélyen elraktározódott Vincze Béla emlékezetében. Egészen 1987-ig nem is történt semmi. De még ebben az évben volt egy kiírás, egy minisztériumi pályázat ifjúsági információs és tanácsadó irodák létrehozására, melynek első lépéseit az Állami Ifjúsági és Sporthivatal a KISZ Központi Bizottságával közösen tette meg. Béla az idő tájt még a városi tanácsnál dolgozott és sikerült felkelteni az ifjúsági és sportosztály vezetőinek érdeklődését az iránt, hogy adják be a pályázatot.

Magának a helynek a kiválasztása egy hosszú keresés eredménye volt. Mindenképpen a főutca közelében levő helyet kerestek. Így esett a választás egy éppen megszűnőben lévő orvosi rendelőre a Batthyány u. 2/b. alatt. A helyszín azért tűnt megfelelőnek, mert 12 középiskola és több kollégium is van a környéken, tehát a fiatalok gyakran megfordultak erre. Megvolt tehát a hely, ám annak kialakítása, munkaerővel való feltöltése, sőt maga a névválasztás még hátra volt. Az iroda hivatalos átadása 1989. december 22-én történt meg. Nézzük a névválasztást. Hogyan alakult ki a Mezon név, és mit is jelent valójában? Az ötletadó Tóth-Laboncz Attila, az egyik munkatárs, akinek volt egy zenekara, a Kuzonműtöde. Először ezt a nevet szerették volna adni az irodának.

„Amúgy semmit nem jelentett, csak olyan jól hangzott. De sajnos ez a név már foglalt volt.” Aztán jött a MEZON, melynek kettős jelentése is van. Egyrészt egy francia szó, a 'maison' házat, sőt a szlengben nyilvános házat jelent. Másrészt görög eredetű, kis elemi részecskét jelent a fizika nyelvén. Mindkét értelmezést helytállóknak vélték az akkori munkatársak, melyet tudatosan kezdtek el használni. A nyilvános ház a nyitottságra utal, az elemi részecskék pedig az a sok apró rész, szolgáltatás, melyből összeáll a Mezon. „Mikor teát készítettünk, akkor az két mezonba került azoknak, akik bejöttek hozzánk. Készítettünk kis figurákat, azok voltak a mezonkák. Tehát felépült rá egy egész rendszer, melyet kezdtek a fiatalok megszeretni.

A munkatársak kiválasztása a vezető, Vincze Béla feladata volt. Először is szükség volt egy olyan szakemberre, aki számítógépes ismertekkel rendelkezik, és megpróbálja az információkat rendszerezni. Így került a képbe Halász János, aki programozó matematikusként végzett az egyetemen. A többi munkatárs kiválasztásában a következőt vette figyelembe: „Olyan emberek legyenek ott, akik személyiségükkel, nyitottságukkal, népszerűségükkel az induláskor mindenképpen segítsék azt, hogy bevezetődjék a köztudatba a Mezon.” A helyiség kialakítása is nagy kihívást jelentett. Egy falat ki kellett bontani, hogy egy tér legyen, ide építették azt az információs pultot, ami a mai napig működik. Ezt követte a galéria, azzal a céllal, hogy „azoknak a fiataloknak, akiknek alkotókedvük van, legyen egy helyük, ahol meg tudnak jelenni”.

Az iroda egészét tekintve a céljuk az volt, hogy a „Mezon egy olyan befogadó hely legyen, ahol az ifjúsági szolgáltatáson túl, ifjúsági közösségek is bejöhessenek, ha nem tudnak hova menni”. Ezenkívül kialakították a tanácsadó irodát, a konyhát és a WC-t is. A festés, a design kialakítása szintén az ott dolgozók feladata lett. Mint minden indulásnál, úgy itt is akadtak kezdeti nehézségek, melyeket nem feltétlenül annak éltek meg a munkatársak, legfeljebb mások látták nehézségnek. Megjelentek ugyanis különböző szubkulturális csoportok a Mezonban, mint pl. a punkok, akiknek e helyen kívül nem volt más befogadó terület a városban. Sőt, kifejezetten felvállalta a Mezon ezeket az ún. „rátelepülőket”, hisz ezek a csoportok egyébként nagyon jól érezték itt magukat. „Egyfajta találkozási pont volt, átjöttek a Drogambulanciáról, megbeszéltek, hogy pl. a pszichiáternek ki mit mondott. Tehát érdekes és nagyon tanulságos volt számunkra, roppant sokat tanultunk ebből a dologból. És persze nagyon fontos tanulási forma volt a fiataloknak is”.

Az első öt év az ún. „ösztön korszak” volt, Béla elmondása alapján, „amikor azok a tiszta ösztönök vezéreltek minket, amelyek nem is csapják be az embert hosszútávon”. Az akkori Mezont leginkább egy „rátelepülő” lány fogalmazta meg, aki szerint "ez egy olyan hely, ami a bejövőknek egy olyan sziget, ahol mindig süt a nap.", mely Vincze Béláék szerint is a legfontosabb.

Vincze Béla a Más-Mozaik Szociokulturális Egyesület elnökeként tovább folytatja munkáját, s persze a Mezonnal sem szakadt meg kapcsolata.